

Valtuustoaloite Vaalimainostaulun päivitys Tukkimiehen torilla

Kaupunginhallitus 26.04.2022 § 76

Valtuutettu Raimo Märsylä sekä seitsemän muuta valtuutettua ja yksi varavaltuutettu jättivät kaupunginvaltuuston kokouksessa 7.2.2022 oheismateriaalina olevan valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Kannuksen kaupunki hankkii Tukkimiehen torille uudet pleksilasilla varustetut vaalimainostaulut, jotka suojaisivat paremmin vaalimainoksia tuulelta ja tuiskulta.

Hallintosäännön 110 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle. Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitetun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Vaalien ulkomainonnan järjestäminen kunnan hallinnassa ja määräämisvallassa olevilla alueilla ei ole lakisääteistä toimintaa ja on kunnan vapaasti järjestettävissä. Kukin kunta ratkaisee paikallisista lähtökohdista vaalimainospaikkojen maksullisuuden. Maksullisuuteen vaikuttaa kustannusten suuruus, aiemmin omaksuttu käytäntö ja sen sujuvuus, palvelun taso, mainoskehikkojen laatu, kuka huolehtii vaalimainoskehikkojen pystytyksestä ja purkamisesta jne.

Olennaista on, että kaikki ehdokkaita asettaneet ryhmät voivat varata saman määrän mainospaikkoja, jos maksuja peritään, maksuilla katetaan määritellyt kunnalle aiheutuvat kustannukset ja maksut ovat samansuuruiset kaikille mainospaikkoja varanneille ryhmille.

Ulkomainospaikkoja valittaessa on otettava huomioon vaalilain säännökset, jotka edellyttävät, että vaalimainoksia ei sijoiteta ennakkoäänestys- tai äänestyspaikalle ja niiden läheisyyteen siten, että niiden voitaisiin katsoa vaikuttavan äänestäjien vaalivapauteen. Lähtökohtana voidaan pitää sitä, etteivät vaalimainokset näy vaalihuoneistoon taikka sen sisäänkäyntiin.

Mainoksen sijoittamiselle tarvitaan maanomistajan/-haltijan suostumus. Kunta ei voi määrätä muiden kuin omistuksessaan ja hallinnassaan olevien alueiden vaalimainontapaikoista. Jos kunnan vaalimainoskehikkoja sijoitetaan myös yksityisille alueille, kunnan on saatava omistajan tai haltijan suostumus kehikkojen sijoittamiseen. Jos kunta ei käytä vaalimainoskehikkoja, sen tulisi kuitenkin määritellä vaalimainontapaikat hallitsemillaan alueilla.

Kaupunginjohtaja Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tiedoksi ja päättää pyytää asiasta keskusvaalilautakunnan lausunnon.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä kaupunginjohtajan ehdotuksen asiassa.

Keskusvaalilautakunta 14.02.2023 § 5
41/00.00.00/2022

Kunnilla ei ole lakisääteistä velvollisuutta vaalimainonnan järjestämiseen, mutta kaupungit ovat perinteisesti tarjonneet puolueille ja valitsijayhdistyksille mahdollisuuden ehdokasjulistoiden esillepanoon niille varatuissa telineissä. Vaalimainospaikkojen ylläpito ja maksullisuus vaihtelevat kunnittain.

Ulkomainonnan sallimisessa julkisissa tiloissa on keskeistä ehdokkaiden yhdenvertainen kohtelevainen, esimerkiksi vaalimainospaikkojen määrän ja jakautumisen tai kustannusten määräytymisen osalta.

Kannuksessa kaupunki on tarjonnut Tukkimiehentorille pystytettävät vaalimainostelineet ilman kustannuksia puolueiden käyttöön. Kaupungilla on 6 vaalimainostelinettä, joissa kussakin on 3 lohkoa. Jos lohkojen vanerilevyihin kiinnitetään vaalimainokset molemmin puolin, tilaa on yhteensä 36 julisteelle. Rekisteröityjä puolueita on tällä hetkellä yhteensä 24, joten lähes kaikki lohkot voivat tulla käyttöön esimerkiksi tulevissa eduskuntavaaleissa. Nykyään vaalimainoksia on saatavissa erilaisille säänkestäville materiaaleille painettuna.

Vaalien ulkomainonnan merkitys vaalikampanjoinnissa on vähentynyt viime vuosina, kun ehdokkaita etsitään ja vertaillaan enemmän verkossa, esimerkiksi vaalikoneiden avulla tai sosiaalisessa mediassa.

Ehdotus

Keskusvaalilautakunta antaa valtuustoaloitteeseen seuraavan lausunnon:

Kaupunki pystyttää ja tarjoaa vaalimainoskehikot edelleen maksutta puolueiden käyttöön ja puolueiden tulee itse huolehtia siitä, että kiinnitettävät mainokset ovat säänkestävälle materiaalille painettuja.

Päätös

Keskusvaalilautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä ehdotuksen asiassa.